

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/663/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

31/2015. számú (II. 26.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ által 2014. október 16-án előterjesztett előterjesztett **panaszt** a 2015. február 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2014. október 16-án, elektronikus úton terjesztette elő a panaszát, a vele szemben 2014. október 2-án foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2014. október 2-án a vele szemben végrehajtott rendőri intézkedéssel kapcsolatban szeretne panaszt tenni. A jelzett napon és időpontban (kb. 10 óra 45 perc körül) * település, * úton a körforgalomban a * Megyei Rendőr-főkapitányság munkatársai állították meg a gépjárművet, amelynek az utasa volt. Az intézkedő rendőrök közölték, hogy szerintük a biztonsági öve nem volt bekapcsolva, amely az intézkedés megkezdésekor még be volt kapcsolva.

A rendőrök az intézkedés elején nem közölték a nevüket, azonosítójukat, rendfokozatukat. Ezután kérték el a panaszostól a személyazonosító okmányait, amelyeket sajnálatos módon a saját autójában felejtett, de a gépkocsi vezetője (K. T.) régóta ismeri a panaszost és hajlandó volt igazolni őt. Ennek ellenére az intézkedő rendőrök közölték a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

panaszossal, hogy üljön be a rendőrautóba, mert előállítják a rendőrkapitányságra, de azt, hogy miért és hogy ez mennyi ideig fog tartani, nem közölték. A rendőrkapitányságon, mint utólag kiderült megállapították a panaszos személyazonosságát, majd átadtak a részére egy 10. 000 Ft-ról szóló büntetést, és egy igazolást a személyi szabadságát korlátozó intézkedésről. Az igazolás tartalmazza a törvényi hivatkozást a rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

A panasza oka, hogy a bírságot a biztonsági öv nem használatáért kapta, valamint panaszát az intézkedő rendőrök eljárásnak módjáért teszi meg.

A panaszos beadványában elmondta, hogy hisz abban, hogy a mai Magyarországon megengedhetetlen, hogy az intézkedő rendőrök ne közöljék az intézkedés megkezdésekor a nevüket, a jelvéyszámukat, találomra, bizonyíték hiányában megbírságozzák, csak mert ők úgy látták. Szintén nem megengedhető, hogy az embert, csak mert elfelejti magához venni az iratait, miközben egy sürgős megbeszélésre igyekszik, úgy kezeljék, mint egy bűnözőt. Emellett azt is elképzelhetetlennek tartja, hogy ne közöljék vele, hogy mi alapján állítják elő, az vélhetően mennyi ideig tart majd, nem utolsó sorban a törvény a rendőr egyéni elbírálására bízza az előállítás lehetőségét, amelyet a panaszos szerint csak azért hajtottak végre, mert nem ismerte el a szabálysértés tényét, bár a panaszos állítása szerint nem vitatkozott.

A panaszos arról is tájékoztatta a Testületet, hogy a szóban forgó megbeszélésről lekésett, amely miatt jelentős anyagi és erkölcsi kár is érte.

Az általa előadottakra tekintettel kéri a Testület eljárásának a lefolytatását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a * Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A * Rendőrkapitányság vezetője a 2014. november 7-ei átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

2014. október 2-án B. T. r. ftzls. körzeti megbízott és V-U. K. r. ftörm. járőrvezető – mindketten a * Rendőrkapitányság * Rendőrőrs állományának beosztottjai – 7 óra 30 perctől és 8 órától teljesítettek szolgálatot. Az eligazításukat követően a körzeti megbízott illetékességi területén hajtották végre szolgálati feladatukat. Az eligazítás során a napi végrehajtandó szolgálati feladatok meghatározása mellett minden esetben ellenőrzésre kerül – ezen a napon is, amely során hiányosságot nem tártak fel – a szolgálatos állomány szolgálatra való alkalmasság, szolgálati felszerelés megléte, szolgálati öltözet, ékítmények megléte.

A körzeti megbízotti körzetben lévő * település * utca és * utca kereszteződésében közlekedésrendészeti ellenőrzést fogatosított a fenti járőrpár 2014. október 2-án 10 óra 30 perctől. Az ellenőrzés során intézkedés alá vonták azt a személygépjárművet, amelyben a panaszos utazott. A gépjármű ellenőrzése mellett a vezetőjét és utasát (panaszos) is intézkedés alá vonták. A közlekedésrendészeti intézkedés megkezdésére azért került sor, mivel a gépjármű utasa nem tartotta be a biztonsági öv használatára vonatkozó előírásokat. Az intézkedés alá vont személy magát semmiféle hitelt érdemlő okmánnal igazolni nem tudta,

ezért előzetes figyelmeztetést és felvilágosítást követően előállították a * Rendőrőrs épületébe.

A parancsnok arról is tájékoztatta a Testületet, hogy közlekedésrendészeti ellenőrzés során (minden esetben) ellenőrzik a biztonsági öv és a gyermekbiztonsági rendszerek használatára vonatkozó előírások betartását, az ittas járművezetők kiszűrése mellett.

Az ellenőrzés alá vont jármű utasa (panaszos) megszegte a biztonsági öv használatára vonatkozó előírásokat, ezzel megszegve a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 48. § (4) bekezdését. A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (továbbiakban: Kktv.) 20. § (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértés miatt 10. 000 Ft közigazgatási bírságot szabtak ki, illetve mivel a panaszos elismerte a jogsértés elkövetését, ezért vele szemben felvették a * Kkt. számú tájékoztatót. A tájékoztató kitöltése során jelezte a panaszos, hogy nem tudja átadni a személyi okmányait, hiszen nem volt nála semmilyen fényképes személyazonosításra alkalmas irat. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján emiatt előállították a panaszost, előzetes felszólítás és tájékoztatás mellett.

Az intézkedő körzeti megbízott a szóbeli meghallgatása során elmondta, majd a rendőri jelentésében rögzítette is, hogy a közlekedésrendészeti intézkedés során az érintett járművet szabályosan állította meg, majd közölte nevét, rendfokozatát és az intézkedés jogalapját mind a panaszossal, mind pedig a járművet vezető másik személynek is. Az intézkedő rendőr közölte a jogsértés tényállását, illetőleg a szankció kiszabását, valamint a személyazonosító okmány hiánya miatti további intézkedését. B. T. r. ftzls. körzeti megbízott közölte a panaszossal, hogy mivel magát nem tudja hitelt érdemlően igazolni, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján előállítja a *Rendőrőrsre, amely közlést a panaszos megértett és tudomásul vett. Az intézkedő körzeti megbízott szóbeli meghallgatása során azt is elmondta, majd a jelentésében is rögzítette, hogy az intézkedés megkezdése előtt nemcsak bemutatkozott és a fentebb kifejtetteket közölte a panaszossal és társával, hanem a ruházatán és járőrtársa ruházatán is fel volt tüntetve az azonosító számuk, amelyet a panaszos külön nem kért el tőlük. A panaszos részére a biztonsági öv használatának elmulasztása miatt kitöltötték a tájékoztatót, amelyen szerepel az ellenőrzést végrehajtó rendőr aláírása és jelvéyszáma, valamint az előállítás okáról készült tájékoztatóból a panaszos részére egy példányt is átadtak, amelyen szintén olvashatóan feltüntették az intézkedő rendőr nevét és rendfokozatát.

Figyelemmel arra, hogy a panaszos magát semmilyen hitelt érdemlő okmánnyal nem tudta igazolni, így az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja alapján előállították, előzetes felszólítás és tájékoztatás mellett. A panaszos az intézkedés során elmondta, hogy gépkocsit volt vásárolni az intézkedés fogyanatosítása előtt, de a személyes iratait nem vitte magával, mivel minden adatát fejből tudja, ezért nem volt szüksége azokat magával vinni. A panaszos személyi adatait a * Rendőrőrsön megállapították, amelyek megfeleltek a panaszos által bediktált adatoknak. A panaszos részére a biztonsági öv használatának elmulasztása miatt tájékoztatót töltöttek ki, amelyen aláírásával is elismerte a szabálysértés tényét. A panaszos nem élt panasszal az intézkedés ellen és az előállítása ellen sem. Az előállítására a szükséges legrövidebb ideig került sor. Az intézkedés során a panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. Az előállítás időtartama 20 percet vett igénybe, 2014. október 2-án 10 óra 45 perc és 11 óra 5 perc között. Ezen időintervallumba bele kell számolni az igazoltatás helyszínéről a *település * útról a * Rendőrőrs épületéhez való szállítását a panaszosnak, az épület riasztórendszerének kikapcsolását, valamint a számítógépes rendszer bekapcsolását, az

országos rendszerből a lekérdezés illetve a tájékoztató kitöltését is. A személyi szabadságot korlátozó intézkedés elsődleges parancsnoki kivizsgálása során megállapították, hogy az intézkedés jog-és szakszerű, valamint arányos volt.

Az intézkedő rendőröket terhelte az intézkedési kötelezettség az Rtv. 13. § (1) bekezdésére figyelemmel, valamint tekintettel a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. §-ában meghatározottakra – amikor a szabálysértést, szabályszegést észlelte a rendőr, erre tekintettel köteles volt intézkedést kezdeményezni.

2) A rendőrség mellékelte a Kktv. 20. § (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértés észleléséről és bírság kiszabásáról szóló tájékoztatót, amely 2014. október 2-án, 10 óra 45 perckor készült, lakott területen belül. A panaszos adatait tartalmazza a tájékoztató, akit utasként nevez az meg. Emellett a járműben tartózkodott K. T., mint a gépkocsi vezetője.

A közlekedésrendészeti ellenőrzés során megállapították, hogy az ellenőrzött személy (panaszos) megsértette a Kktv. 20. § (1) bekezdés k) pontját, mivel megszegte a KRESZ 48. § (4) bekezdésben, a biztonsági öv használatára vonatkozó szabályokat. Jelen rendelkezés megsértése miatt 10. 000 Ft közigazgatási bírságot szabtak ki a panaszossal szemben. A szabályszegéshez nem rendeltek közúti közlekedési előéleti pontszámot.

A fent közölt közigazgatási bírságot – ha ennek feltételei fennállnak – bankkártyával vagy készpénzzel a helyszínen meg lehet fizetni, egyébként az ellenőrzés napjától számított 30 napon belül, a mellékelt készpénz-átutalási megbízáson kell megfizetni. Amennyiben a közigazgatási bírságot a nyitva álló határidőn belül nem fizeti meg, akkor azt adók módjára történő végrehajtás szabályai szerint érvényesítik vele szemben. Emellett arról is tájékoztatták a panaszost a dokumentumban, hogy amennyiben a bírság összegét az erre nyitva álló határidőn belül nem fizeti meg, és ezt a közúti ellenőrzést folytató hatóság észleli, úgy a panaszos által vezetett jármű visszatartása elrendelhető.

A panaszos, mint ügyfél a tájékoztató végén úgy nyilatkozott, hogy a szabályszegés elkövetését elismeri, a közigazgatási bírság kiszabását tudomásul vette, a tájékoztatást megkapta, a bírságot a későbbi befizetéshez átvette a készpénz-átutalási megbízást. Emellett kijelentette, hogy tudomásul veszi, hogy mivel a jogsértés tényét nem vitatta, így a határozathozatal nélkül kiszabott közigazgatási bírság jogerőre emelkedett, a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye. A jelen tájékoztatás átvételétől számított 30 napon belül bírósági felülvizsgálat kezdeményezhető. Emellett a panaszos úgy nyilatkozott, hogy tudomásul veszi, hogy 30 napon belül meg nem fizetett bírság – a törvényes feltételek megléte esetén – adók módjára behajtható. Ezt követően a panaszos a tájékoztatót aláírta.

3) Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés szerint a panaszossal szemben 2014. október 2-án, 10 óra 45 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint átvizsgálást és az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerinti előállítást fogantatosították. A panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak; az intézkedés helyszíne: *.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint B. T. r. ftzls., mint intézkedő rendőr jelentette, hogy szolgálata teljesítése során, a fentebbi napon és időpontban, a fentebb

meghatározott helyen a MOL üzemanyag kút előtt igazoltatta a panaszost, aki magát semmiféle hitelt érdemlő okmánnyal igazolni nem tudta, előzetes figyelmeztetés után előállították a * Rendőrsre, ahol az általa bediktált adatokat a lakcímnnyilvántartásból leellenőrizték, amelyek megfeleltek a valóságnak. A panaszost előállítása során az előállító helyiségbe nem volt szükséges elhelyezni. A fentiek után a panaszost panasz-és sérülésmentesen szabadon bocsátották, igazolás ellenében.

A panaszosnak kiadták az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást.

Az előállítás oka 11 óra 5 perckor szűnt meg, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

4) A parancsnoki vélemény és kivizsgálás az előállítás végrehajtásáról kiállított dokumentum szerint a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint végrehajtott igazoltatás, az Rtv. 31. § szerinti átvizsgálás és az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerinti előállítás jog-és szakszerű, valamint arányos volt.

5) Az előállítás idejéről szóló igazolás szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint, személyazonosság megállapítása miatt elfogták 10 óra 45 perckor. Az előállítás 11 óra 5 perccig tartott, ekkor sérülés-és panaszmentesen szabadon engedték. A panaszosnak, mint előállított személynek ismertették a jogait, számára értesítési lehetőséget biztosítottak. A panaszos nem élt az értesítési lehetőségével. A panaszos aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy egy példányt átvett az igazolásból, valamint egy listát is a magyarországi jogvédő szervezetekről.

6) A rendőrség mellékelte a panaszos által tett nyilatkozatot, amelyben a panaszos aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy nem szenvedett sérülést a rendőri intézkedés következtében; nincs azonnali ellátását igénylő orvosi problémája; tudomása szerint nem szenved fertőző betegségben; a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92. §-a alapján megkapta; a személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel szemben panasszal nem élt; az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról és annak időtartamáról szóló tájékoztatást szóban/írásban megkapta; a részére kiállított igazolást átvette; az előállító helyiségben történő elhelyezésével kapcsolatban átvette a tájékoztatót; hozzátartozó kiértesítését nem kérte.

7) B. T. r. ftzls. 2014. november 6-án készítette el jelentését, amely szerint 2014. október 2-án, 10 óra 45 perckor forgalomellenőrzést hajtott végre V-U. K. r. ftörm-rel. Az ellenőrzés során, 10 óra 45 perckor észlelte, hogy * település * utca és * utca kereszteződése előtti körforgalomban egy fehér színű, tehergépjárműben elől, a jobb oldalon utasként közlekedő személy (panaszos) megszegte a biztonsági öv használatára vonatkozó előírásokat, ezzel pedig megszegte a KRESZ 48. § (4) bekezdését. A szabálysértést észlelve a járművet az előírtak alapján szabályosan megállította B. T. r. ftzls., majd a jármű vezetőjének és utasának hangosan, érthetően közölte a nevét, rendfokozatát és az intézkedés jogalapját, amelyet mindkét személy tudomásul vett. A helyszínen az utasként utazó panaszos közölte, hogy gépkocsit vásárolt és a jogsértésre vonatkozó tájékoztató kitöltéséhez nem tudja átadni a személyes iratait, így nem tud eleget tenni a rendőri kérdésnek, amely a személyazonosító okmányok átadására vonatkozott. A panaszost a rendőr megkérdezte hogyan vásárolt járművet, ha a személy iratait nem vitte magával, amelyre azt a választ adta, hogy minden adatát fejből tudja, ezért nem volt szüksége azokat magával vinnie. Közölte, hogy a

szabálysértést elismeri, de kérte, hogy az azzal járó büntetéstől tekintsenek el, mivel iratai nincsenek nála. A panaszosnak B. T. r. ftzls. elmondta, hogy a szabálysértéstől nem tekint el, valamint határozottan közölte a panaszossal, hogy mivel magát nem tudja hitelt érdemlően igazolni, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján előállítja őt a * Rendőrőrsre, amelyet megértett és tudomásul vett. A panaszos adatait az őrsön megállapították, amelyek megfeleltek az általa bediktáltaknak. Részére a biztonsági öv használatának elmulasztása miatt kitöltötték a tájékoztatót, amelyen aláírásával is elismerte a szabálysértés tényét, ebből és az előállítás okáról készült tájékoztatóból egy példányt át is adtak neki, amelyeken szintén olvashatóan feltüntette a panaszossal szemben intézkedő rendőr a nevét és rendfokozatát, valamint szolgálati helyét. Az előállítás 20 percet vett igénybe, amelybe beleértendő a panaszos rendőrőrs épületébe történő szállítása, az épület riasztórendszerének a kikapcsolása, valamint a számítógépes rendszer bekapcsolása, az országos rendszerből a lekérdezés, illetve a tájékoztató kitöltése is, amelyet a panaszos a helyszínen elismert. A panaszost az intézkedés során tájékoztatták az előállítás okáról, valamint arról, hogy adatai megállapítása után szabadon távozhat. A rendőrök ruházatán mind a nevük, mind az azonosító számuk fel volt tüntetve, azt a panaszos külön nem kérte el tőlük.

8) V-U. K. r. ftörm. 2014. november 4-én készítette el jelentését, amely szinte szó szerint megegyezik az előző pontban ismertetett rendőri jelentéssel, ezért annak ismertetésétől a Testület jelen pont alatt eltekint.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testületnek a panaszos által felsorolt kifogások kapcsán elsőként saját hatáskörét kellett megállapítania.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy annak ellenére szabtak ki vele szemben közigazgatási bírságot, hogy ő nem követte el azt a szabályszegést, amely miatt eljárás alá vonták. A panaszos kifogásolta azt, hogy a rendőrök annak ellenére állították elő, hogy bár nem volt nála olyan fényképes okmány, amely személyazonosításra alkalmas, de a vele egy autóban utazó barátja igazolta őt. Emellett nem értette, hogy miért kellett őt előállítani, őt a rendőrség nem tájékoztatta az előállítás kapcsán megfelelően. A panaszos kifogásolta a vele szemben intézkedő rendőrök szolgálati fellépését, hiszen az intézkedés kezdetén nem mutatkoztak be, nem közölték rendfokozatukat, azonosító számukat és az intézkedés okát sem.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti rendelkezésekből kiderül, hogy a Testület – hatáskörének hiányára tekintettel – nem vizsgálhatja azt meg, hogy a panaszos cselekményével megvalósított-e szabályszegést. Emellett nem bírálhatja felül a panaszossal szemben kiszabott közigazgatási bírságot, hiszen a bírsággal szembeni jogorvoslat előterjesztésére a bírság kiszabásáról szóló tájékoztatóban foglaltak az irányadók.

A Testület hatáskörének hiánya miatt nem vizsgálhatja felül a panaszossal szemben kiszabott közigazgatási bírságot, valamint a kiszabás alapjául szolgáló szabályszegést.

Ellenben a Testület eljárásában megvizsgálta azt, hogy a panaszossal szemben fogantatosított közlekedésrendészeti intézkedést kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában hajtotta végre a rendőrség. A Testület továbbá vizsgálatának körébe vonta a panaszos előállítását, valamint a rendőrség szolgálati fellépését, nevezetesen azt, hogy az intézkedés kezdetén a rendőrök bemutatkoztak-e, közölték-e az intézkedés jogalapját, valamint amikor a panaszos előállítása mellett döntöttek, akkor kellő mértékben tájékoztatták-e a panaszost az előállításról.

IV.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület megvizsgálta, hogy a rendőrségnek keletkezett-e a panaszossal szemben intézkedési kötelezettsége, azaz kellő jogszabályi felhatalmazás alapján kezdeményezett-e közlekedésrendészeti intézkedést a panaszossal szemben.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2014. október 2-án, 10 óra 45 perc körül * település * úton a körforgalomban a * Megyei Rendőr-főkapitányság munkatársai állították meg a gépjárművet, amelynek az utasa volt. Az intézkedő rendőrök közölték, hogy szerintük a biztonsági öve nem volt bekapcsolva, amely az intézkedés megkezdésekor még – állítása szerint –be volt kapcsolva.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos utasként utazott abban a gépjárműben, amelyet kb. 10 óra 30 perc környékén állítottak meg és vonták a járművet, a sofőrt és a panaszost, mint utast közlekedésrendészeti intézkedés alá. A közlekedésrendészeti ellenőrzés fogantatosításának helyszíne * település * utca és * utca kereszteződése volt. A közlekedésrendészeti intézkedés megkezdésére azért került sor, mivel a panaszos nem tartotta be a biztonsági öv használatára vonatkozó előírásokat, ezáltal pedig szabályszegést valósított meg. A panaszos megszegte a biztonsági öv használatára vonatkozó előírásokat, ezzel megszegve a KRESZ 48. § (4) bekezdését. A Kktv. 20. § (1) bekezdés k) pontjába ütköző

jogsértés miatt 10. 000 Ft közigazgatási bírságot szabtak ki a panaszossal szemben, illetve mivel a panaszos elismerte a jogsértés elkövetését ezért vele szemben felvették a * Kkt. számú tájékoztatót is. A parancsnok arról is tájékoztatta a Testületet, hogy közlekedésrendészeti ellenőrzés során (minden esetben) ellenőrzik a biztonsági öv és a gyermekbiztonsági rendszerek használatára vonatkozó előírások betartását, az ittas járművezetők kiszűrése mellett.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség, a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. § szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekménnyről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Szolgálati Szabályzat 9. § (3) bekezdése szerint a rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha

a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy

b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A KRESZ 48. § (4) bekezdés szerint a külön jogszabályban meghatározott M1, M2, M3, N1, N2, N3 kategóriájú gépkocsiban, amelynek meghatározott üléseit biztonsági övvel kell felszerelni, továbbá olyan járműben, amelynek üléseit biztonsági övvel szerelték fel, az ülésen utazó személynek a biztonsági öv becsatolásával kell magát rögzíteni.

A Kktv. 20. § (1) bekezdés k) pontja szerint az e törvényben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban a közúti közlekedési szabályok közül – a kb) alpont szerint – a biztonsági öv használatára vonatkozó rendelkezések megsértői bírság megfizetésére kötelezhetők.

Bár a panaszos beadványában előadta, hogy be volt kötve a biztonsági öve, mégis a rendőrség tájékoztatása szerint észlelték a rendőrkörök a szolgálatuk teljesítése során, hogy nincs a panaszos biztonsági öve bekapcsolva, erre tekintettel fogantatosítottak közlekedésrendészeti intézkedést. A Testület – a fentebbi hivatkozások alapján – nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy a panaszos magatartásával valóban megvalósította-e a jogsértést, így ezen körülményt az intézkedési kötelezettség vonatkozásában nem vizsgálta. Álláspontja szerint a rendőrök észlelhették azt, hogy nincs bekötve a panaszos biztonsági öve, így annak ellenőrzése érdekében megállíthatták azt a gépjárművet, amelynek a panaszos utasa volt. Az Rtv. fentebb közölt hivatkozásai értelmében a rendőrség jogosult közlekedésrendészeti ellenőrzést fogantatosítani bármely, a közúti közlekedésben résztvevővel szemben, amely során ellenőrizheti a jármű műszaki állapotát, a biztonsági előírások betartását, igazoltathatja a járműben utazó személyeket, ellenőrizheti, hogy betartják-e a közúti közlekedésre vonatkozó szabályokat. Így erre tekintettel a Testület véleménye szerint a rendőrség kellő jogalap birtokában állította meg a gépjárművet és vonta intézkedés alá azt, valamint annak utasait.

A Testület a fentiek alapján megállapította, hogy a rendőrök oldalán fennállt a panaszossal szembeni intézkedési kötelezettség, tekintettel a fent hivatkozott jogszabályhelyekre. A rendőrség a közlekedési szabályok betartását, a járműhasználat

szabályszerűségét, valamint az okmányokra vonatkozó előírások megtartását minden esetben ellenőrizheti, erre tekintettel a Testület megállapította, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában (Rtv. 44. §) jártak el a panaszossal szemben, így az intézkedés kezdeményezése a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértette.

2) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vizsgálta meg.

a) Az előállítás jogalapja tekintetében az alábbi álláspontra helyezkedett a Testület.

A panaszos beadványában tájékoztatta a Testületet, hogy az intézkedéskor nem volt a birtokában olyan fényképes igazolvány, amellyel hitelt érdemlően tudta volna igazolni a személyazonosságát. A rendőrség számára bemondta az adatokat, személyazonosságát a jármű sofőre igazolta. A panaszos – állítása szerint – a gépjárműjében hagyta az okmányait.

A panaszost, amikor a közlekedésrendészeti intézkedés során személyazonosságának az igazolására szólították fel - annak érdekében, hogy vele szemben közigazgatási bírságot szabjanak ki és kitöltsék a tájékoztatót - kiderült, hogy a panaszosnál nincs olyan fényképes okmány, amellyel hitelt érdemlően tudná a rendőrség számára igazolni személyazonosságát. A panaszos bediktálta fejből a személyi adatait. Azzal kapcsolatban, hogy miért nincs nála igazolvány úgy nyilatkozott, hogy nem vitte magával azokat – annak ellenére, hogy gépjárművet ment vásárolni –, mert fejből tudja az adatait, ezért azokat nem kell magánál tartania. A rendőrség véleménye szerint annak érdekében, hogy meggyőződjenek a bediktált adatok hitelességéről az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján előállították a panaszost a rendőrség épületébe és 20 perc eltelté után, miután meggyőződtek arról, hogy valósak a bediktált adatok, a szükséges dokumentációk elvégzését követően szabadon bocsátották a panaszost.

Az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

Tekintettel arra, hogy bár a panaszos és a rendőrség is eltérő indokokat adott elő a Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokban, hogy miért nem volt a panaszos birtokában olyan igazolvány, amellyel hitelt érdemlően tudta volna magát igazolni, mégis a két álláspont egyezik ate tekintetben, hogy a panaszosnál nem volt semmiféle olyan igazolvány, amellyel hitelt érdemlően tudta volna a személyazonosságát a rendőri felszólításra igazolni. A panaszos minden adatát be tudta a helyszínen diktálni, hiszen azokat fejből tudta. Az adatokat a rendőrök rögzítették. A panaszos személyazonosságát a helyszínen a gépjárművet vezető, az intézkedéssel érintett másik személy tudta igazolni, így a Testület véleménye szerint a panaszos előállítása, az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján két okból sem volt jogszerű.

A Testület véleménye szerint, mivel a panaszos a helyszínen be tudta diktálni az adatait, a rendőrnek elegendő lett volna a helyszínen, EDR rádión keresztül lekérdezni a panaszos adatait, így a rendőr a helyszínen, a személyi szabadság korlátozása nélkül meg tudott volna arról győződni, hogy a panaszos által bediktált adatok megfelelnek-e a valóságnak. Emellett a Testület álláspontja szerint a panaszossal egy autóban utazó személy igazolhatta a panaszos személyazonosságát, így az intézkedő rendőr két csatornán keresztül is megbizonyosodhatott volna arról, hogy a panaszos valóban az, akinek mondja magát.

Így a Testület álláspontja szerint, mivel a panaszos minden adatát megadta a rendőrségnek, ezért a helyszínen az intézkedő rendőröknek EDR rádión keresztül, a központi ügyeleten keresztül le kellett volna ellenőrizni a nyilvántartásokból a bediktált adatok valóságosságát, ezáltal elkerülhető lett volna a panaszos személyi szabadságának korlátozása. A Testület véleménye szerint tehát a rendőrség rendelkezésére állt adott helyen, adott időben olyan megoldás, amellyel a célt – nevezetesen a panaszos által megadott adatok valóságosságát – kevésbé jogkorlátozó módon is megoldhatta volna. Ezért a panaszos előállításának jogalapja kapcsán a Testület a panaszos személyi szabadságának súlyos sérelmét állapította meg, hiszen az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja nem adta meg a kellő jogszabályi felhatalmazást a panaszos előállítására. Egyéb olyan körülményt pedig, amely alapján a panaszos előállítása indokolható lett volna, a rendőrség nem hozott a Testület tudomására.

A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszost kellő jogszabályi felhatalmazás hiányában állította elő a rendőrség, így sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga az intézkedés jogalapja szempontjából.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem azonosították magukat, az intézkedés kezdetén nem mutatkoztak be, nem közölték vele az azonosító számukat.

A rendőrség szerint a panaszos állítása nem felel meg a valóságnak, hiszen a rendőrök az intézkedés elején bemutatkoztak, közölték azonosító számukat, beosztásukat, valamint az intézkedés okát. Az intézkedés során az egyenruhájukon szerepelt nevük, rendfokozatuk, azonosító számuk. Ha a panaszos ezt nem jegyezte volna meg, akkor a számára átadott dokumentációkban is szerepelt a vele szemben intézkedő rendőrök neve.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2)

bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A rendőrök bemutatkozása kapcsán a panaszos és a rendőrség is egymásnak ellentmondó tájékoztatást adott, amelyet a Testület a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközzel és a bizonyítékok csekély volta miatt nem tudott feloldani, így nem tudott megállapítani egy olyan tényállást, amely alapján kellő mértékben megvizsgálhatta volna a panaszos sérelmét, emiatt a Testület nem foglalhatott másként állást, minthogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiekben kifejtettek alapján a Testület véleménye szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme a rendőrök bemutatkozása kapcsán nem megállapítható.

V.

A Testület a lefolytatott eljárásban megállapította, hogy a panaszossal szemben kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést a rendőrség, így erre tekintettel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszos előállításának jogossága kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja nem adta meg a kellő jogszabályi felhatalmazást a panaszos előállításához, így a Testület véleménye szerint súlyosan sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga. A Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga az előállítás okáról szóló tájékoztatás kapcsán. Végezetül a rendőrök bemutatkozása kapcsán a Testület nem tudta feloldani a panaszos és a rendőrség által közölteket, így erre tekintettel a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának a sérelme nem megállapítható.

A Testület álláspontja szerint a jogsérelem mértéke eléri azt a szintet, amely indokoltá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2015. február 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET